Anul I. — Nrul 21. Prețul unui exemplar 4 Lei. Timișoara, 13 Noemvrie 1927.

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. A. C. CUZA

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA
I., Str. Gheorghe Coșbuc 2.

Editor-proprietar:
ALEXANDRU TIERANU

Legea amnistiei

Una din condițile pactului electoral cu jidanii

Legea amnistiei, depusă cu înfățietate pe biuroul Adunării deputaților—chiar din prima zi după constituire—va cuprinde următoarele categorii de delicvenți:

1) Dezertorii la inamic în campania 1916—1918.

2) Trenarzii, cari au comis diferite delicte de la 14 August—Ianuarie 1917.

3) Dezertorii în țară și în țări străine înainte de 1916.

4) Nesupușii la mobilizare și ei învinuiți de ultraj.

5) Delicvenții din regiunile în cari era întronată starea de asediu.

Intrebăm:

Cine sunt, în marea lor majoritate, dezertorii, trenarzii, nesupușii și delicvenții de tot felul, din regiunile în cari era întronată starea de asediu?

Desigur: *Jidanii.*

Astfel o nouă invazie de trădători paraziți se va revarsa asupra țării — sporind nesiguranța internă și presiunea economica asupra elementelor băștinașe— prin legea amnistiei guvernului național-liberal, datorită, fără îndoială: *pactului electoral pe care l'a încheiat cu jidanii!*

Ce vor zice *„reprezentanții națiunii"?* Dar mai încape vorbă. Vor vota-o și pe aceasta, ca și pe celelalte. Iar nația românească, va fi și mai înnădușită de numărul prea mare al jidanilor paraziți, sporit acum cu acei, de cari cel puțin ne puteam lipsi cu tot dreptul, și de cari era necesar să ne dlipsim, în interesul siguranței Statului și a educației noastre ostășești.

*

Numărul aproximativ al jidanilor trădători, cari vor beneficia de această lege, este de vre-o 30.000 sau 40.000. Presa jidănească ea însăși recunoaște că vor fi vre-o 20.000. „Opinia", regretând că legea nu este mai largă, zice:

„Vor beneficia totuși vre-o 20.000 delicvenții, ceia ce „contează ceva"...

Acest *„contează ceva"*, este un adevărat deliciu judaic!

„Contează ceva" — pentru cine? *Contează ceva* — în ce fel? Evident; *„contează ceva"* — arată numărul cel mare al jidanilor, trădători de tot felul, cari doresc să beneficieze și ei de dispozițiile legei—și caracterizează pe acei cari vorbesc în numele lor, dovedindu-se, încă odată, lămurit că apără numai *interesele jidănești.*

Căci ce interese are nația românească de a se amnistia pe jidanii trădători, și de a se spori astfel invazia elementelor parazitare în România?

Totuși. „Opinia", scrie patetic, regretând că nu se vor bucura de ertare „dezertorii în străinătate și nici condamnații politici, de nici o categorie", adică și bolșevicii jidani:

„Nu înțelegem mobilul categorisirii făcută de guvern; nu înțelegem încăpăținarea lui de a nu pune capăt odată pentru totdeauna unei chestiuni care tulbură profund liniștea țării cu tardive sancțiuni, devenite inutile.

„Facem un apel călduros la parlamentari: votând proectul propus de guvern să-l lărgească pe cale de amendamente atât de mult, în cât să cuprindă toate categoriile de nenorociți care așteaptă ertarea.

"Amnistia generală se impune, Vremurile nu sunt chiar atât de liniștite, încât conducătorii țării să nu-și dea seama câtă importanță poate avea e opinie publică mulțumită.

„Cerem amnistiția generală".

„Opinia publică mulțumită" —este încă un deliciu judaic, pe lângă celelalte. Căci se naște întrebarea:

„Care, opinie publică, mulțumită?

Opinia publică românească — desigur că nu poate fi *mulțumită,* văzând că se sporește numărul jidanilor din țară, cu elemente parazite încă și mai rele decât celelalte, periculoase ordinei publice și contribuind, în deosebi, la *demoralizarea spiritului armatei,* căreia i se oferă spectacolul odios al nepedepsirei acelor cari au tradat drapelele ei: dezertori, „trenarzi", nesupuși, învinuiți de ultraj, și delicvenți de tot felul, jidani.

Va să zică: este vorba de *opinia publică jidovească,* mulțămită, nemulțumită, pe care o reprezintă „Opinia".

Ceea ce nu mai era nevoie de dovedit.

Dar asupra legei amnistiei, ei înșiși — împotriva căreia ne așteptăm, ca în adunările legiuitoare, să nu se ridice nici un glas de protestare, ci să fie încă lărgită, cum cer jidanii — vom mai reveni.

„Apărarea națională" *A. C. CUZA.*

Atentat contra președintelui republicei Greciei

Duminică la amiază, în momentul când președintele Republicii, Conduriotis, ieșea dela congresul primarilor, întrunit în localul Palatului Municipal, un tânăr a tras un glonte de revolver asupra automobilului președințial. Glontele spărgând geamul și-a perdut din forță astfel că numai a atins fruntea președintelui Conduriottis, rănindu-l fără gravitate. Președintele Conduriotis a fost imediat transportat la o clinică apropiată, unde a primit primele îngrijiri.

Atentatorul arestat imediat, a fost scăpat cu multă greutate de furia multimii care a voit să-l linșeze.

Atentatorul es numește Zafiris Gussios, de profesiune chelner, originar din Larissa.

S'a publicat un buletin medical, anunțând că rana președintelui afectează pielea din regiunea frontală. Glontele a provocat o ușoară fractură a osului frontal. Președintele a suportat foarte liniștit ușoara operație la care a fost supus.

Jidanii „creștini"

In ultimul timp, văzând jîdanii că lupta creștinilor împotriva lor, pornește direct din învățătura Domnului nostru Isus Hristos, au alergat la o nouă manoperă: a jîdanilor creștini!

Că adică, sunt jîdani cari cred în Isus Hristos!

Că nu există nici o deosebire între Testamentul Nou și Testamentul Vechiu!

Că Isus, el însuși a fost „cel mai mare jîdan — după Moise!

In această privință, iată știrea pe care o dă ziarul jîdănesc „Lumea" dela 24 Octombrie 1927.

„La Budapesta s'a constituit un grup de evrei adepți ai Domnului Isus Hristos. Membrii grupului, al căror conducător este avocatul Desider Foides — recunosc că Isus a fost Messia anunțat de profeți și în colo se consideră mozaici, păstrând ritualul adecvat.

„Serviciul religios îl fac în fiecare Sâmbătă sara, fără nici o ceremonie exterioară.

„Grupul, declară că în toate țările occidentale se găsesc evrei cari recunosc că după Moise, Isus a fost cel mai preeminent evreu cu o influență asupra culturii omenești.

Evreii adepți ai Domnului Isus Hristos nu se botează. Ei sunt de părere că între vechiul și Noul Testament nu este nici o deosebire, cel puțin nu sunt deosebiri neînlăturabile.

„Ei speră că principiul lor va triumfa și că evreii din occident vor recunoaște în massă că Isus Hristos, n'a înlăturat credința mozaică. Ci este o confirmare a adevăratului judiasm și că Domnul Isus este alături de Moisi, pentru toți mozaicii".

Cum se vede:

Jîdani creștini — cari fac serviciul religios, nu Duminică ci Sâmbătă seara „după ritualul adecvat" și nu se botează. Căci recunosc că Isus a fost „cel mai proeminent evreu, după Moise" și că între Vechiul și Noul Testament nu există nici un conflict. Cari afirmă:

Că Isus n'a întlăturat credința mozaică!

Voiu reveni asupra acestei manopere frauduloase, jîdănești și a scopului ei.

Deocamdată, constat:

Ceeace susțin acești jîdani, frauduloși — ca să prostească pe goimi — este întocmai ceeace proclamă, ca „dogmă" unii teologi creștini, Chiricuți și Mălai.

1. Falsificând învățătura lui Isus. 2. Făcând ca Biserica să nu iee nici o parte la lupta împotriva stăpânirii diabolești a jîdanilor.

3. Paralizând energiile creștinilor.

A. C. Cuza

„Apărarea națională".

Nici un ac dela jîdan!

Cum plătește România datoriile Ungariei

Teroarea capitalului internațional jîdovesc

Capitalul internațional jidovesc, care a știut să hazardeze în timpul războiului mondial, căștigând zeci de miliarde atât în statele învingătoare cât și în cele învinse, nu se satură. Haita nesătulă a parasiților folosesc toate mijloacele pentru a recăștiga sumele pierdute prin împrumutul de războiu austro-ungar, etc., plus căștigul la care au contat.

In fruntea acestor instituțiuni stă vestita grupă de bancheri jidani, CASA ROTSCHILD, CU FILIALA LOR „MAGYAR ALTALANOS HITELBANK" DIN BUDAPESTA, care prin cele 3 sucursale ale sale din România, INCASEAZĂ UN TRIBUT ANUAL DE SUTE DE MILIOANE LEI, DE PE SUDOAREA BIETULUI ROMÂN.

Pentru a arăta cum se face această operație, trebue să cunoaștem situația financiară a țărilor europene. In toate țările, inclusive Germania, Austria și Ungaria, băncile lucrează cu o dobândă de 8—14%. Numai la noi, în „pământul făgăduinței" se lucrează cu 20—40% căștig.

In vederea acestei stări rușinoase s'a recurs la un mijloc de apărare. S'a votat „legea naționalirării", prin care se cere, ca fiecare întreprindere din România să aibe 51% capital românesc. Această lege nu se prea respectă de întreprinderile internaționale ale grupului Rotschild.

Atotputernicul vampir internațional, Rotschild, nu cunoaște legi nici state. A avut cutezanța să declare pe vremea când se semnau tratatele de pace, că NU EXISTĂ GUVERN PE LUME CARE SĂ I SE IMPOTRIVEASCĂ.

Ce-i pasă lui de legile lui Vintilă Brătianu sau de țara românească. Grupa Rotschild aruncă tributul anual asupra României și noi plătim. Vestitul Vintilă și întregul guvern tace și nu vede.

Banca „Magyar Altalános Hitelbank" din Budapesta are o sucursală la Timișoara cu 200 milioane Lei capital, una la Oradea-Mare tot cu 200 milioane și una la Brașov cu 150 milioane. Total 550 milioane Lei. ACESTE TREI SUCURSALE NU SUNT NATIONALIZATE. NU AU NICI UN BAN CAPITAL ROMÂNESC ȘI NU AU NICI PERMISUL DE FUNCTIONARE.

550 milioane Lei, capital adunat din străinătate cu 8—12% se aruncă în România, spre a fi plasate cu 20/36%. Diferența de 10—26%, ceeace face **peste 100 milioane Lei, se scurge anual din România în buzunarul grupei Rotschild et. Comp., iar drept recompensă această organizație jidovească internațională duce cea mai josnică campanie de ponegrire a României în fața străinătății.**

Deci, noi plătim lui Rotschild numai prin amintitele 3 sucursale ale sale enormul tribut de peste 100 milioane Lei. Dar mai sunt și altele: Tot prin numita bancă, s'a dat fabricilor de zahăr din țară un credit special de 250 milioane Lei. NICI ACESTE FABRICI NU SUNT NATIONALIZATE, DIN CĂSTIGUL LOR NICI UN BAN NU RĂMÂNE IN MÂNĂ ROMÂNEASCĂ.

Jidanii din Budapesta, dovedesc atotputernicia lor în România, prin faptul că **nu angajează în instituțiunile lor nici un unic funcționar român,** ci își aduc oamenii lor din străinătate. România trebue să întrețină și această armată de străini nepoftiți și periculoși pentru siguranța statului. Aceste sucursale străine cu întregul lor lanț de cointeresare jidovească din România, formează cea mai perfectă organizație de spionaj ecoonmic la noi în țară și jidanii din străinătate sunt mai bine informați asupra situației economice a României, decât noi, cari trăim în ea.

Așa nu se poate. Nc putem tolera, ca grupa Rotschild să facă stat în stat și să conducă resp. să dicteze politica financiară a țării noastre, pentru care au murit 800.000 români, atunci când Rotschilzii au căștigat miliarde.

Această monstruozitate va fi adusă și în discuția Parlamenului **și dacă dl Vintilă nu va avea curajul să aplice legea față de ei, atunci să se știe, că toată politica zisă națională a d-lui Vintilă nu este altceva, decât o criminală seducere a elementului românesc** AJUNS CERȘITOR IN PROPRIA LUI TARĂ.

Cerem naționalizarea susnumitelor instituțiuni, iar până la înfăptuirea naționalizării, ELE SĂ FIE OPRITE DE A FUNCȚIONA.

Câte asemenea instituțiuni funcționează la noi!

CUM DE NU VEDE GUVERNUL, CĂ UNGARIA ȘI REFACE FINANȚA PE SPINAREA NOASTRĂ?

Până când vom mai tolera teroarea capitalului jidevesc internațional viclean și sfidător? Când ministrul nostru de finanțe le cere un împrumut, ei nu dau. Nu dau pentrucă au posibilitatea de a-și fructifica capitalul în România pe lângă un formidabil căștig, necontrolați de nimeni.

Umilesc toate guvernele românești cu promisiuni de credite, pentru a nu le da nimica și a-și menține instituțiunile lor vampirice și ilegale în țara românească.

AȘTEPTĂM, CA TOATE ELEMENTELE CONȘTIENTE ROMÂNEȘTI SĂ SE UNEASCĂ PENTRU DELĂTURAREA ACESTEI STĂRI RUȘINOASE DE SCLĂVIE ȘI SĂ CONSTRÂNGĂ GUVERNUL, CA SĂ APLICE LEGILE TĂRII FAȚĂ DE TOȚI CARI TRĂIESC IN ROMANIA, DECI ȘI FAȚĂ DE BANDA LUI ROTSCHILD.

Vom reveni! A. T.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Şezătoarea M. S. Regelui Mihai I la Reg. 10 Roşiori

Cu ocazia zilei M. S. Regelui, la 8 Noebrie a. c. comandantul Regimentului 10 Roşiori, dl. Colonel Sâmboteanu în fruntea corpului ofiţeresc a aranjat o admirabilă şezătoare naţională, în sala de spectacole a regimentului, cu următorul program:

1. *Imnul Regal:* Corul ofiţerilor Regiment;
2. *„Pui de lei":* Scenă simbolică;
3. *Insemnătatea zilei:* conferinţa d-lui Colonel invalid Radu Ionescu;
4. *Imnul Gloriei* de G. Coşbuc, declamat de Sold. T. R. Coca Gh.
5. *Pribeagul.* Corul ofiţerilor.
6. *Jurnal.* (noutăţi). Locot. Gani Eugeniu;
7. *Asalt sabie:* Locot Georgescu Gh. Locot Gani E.;
8. *Dansuri naţionale:* Echipa Regimentului;
9. *Căzăcească:* Locot. Georgescu Gh.
10. *Ţăranul Boier:* Piesă în 4 acte. Reangajaţii Regimentului.
11. *Cinematograf;*
12. *Cuvânt de închidere:* Colonel Sâmboteanu.

Programul a fost acompaniat de muzica Regimentului, formată din soldaţi.

La şezătoare au participat pe lângă corpul ofiţeresc activ şi cel de rezervă, multe personalităţi marcante, în frunte cu primarul oraşului Dr. L. Georgeviciu.

Inregistrăm cu multă bucurie deplinul succes al şezătoarei.

Colonelul Sâmboteanu, distinsul şi apreciatul ofiţer, cunoscut în întreaga ţară, prin neobosita ui muncă depusă pe teren naţional şi cultural, de astădată ne-a pus în uimire.

Adânc emoţionaţi am constatat, că din casarma regimentului, care am moştenit-o dela unguri într-o stare de ruină, cu gropi şi balţi prin curte, subminată de şobolani şi infectă, acest comandant, care face cinste neamului românesc, în cea mai mare criză financiară şi morală, a ştiut s'o transforme într'un adevărat paradis. In locul băltilor de odinioară, astăzi se ridică un monument încunjurat de un parc de toată splendoarea. In locul grămezilor de gunoi, se află un teren sportiv pe seama soldaţilor, un teren de tenis pentru ofiţeri, un poligon de tragere şi o moară, — în magazinele de odinioară, a instalat o sală de gimnastică svedeză, baie frizerie etc. etc. A zidit o sală de spectacole pe seama Regimetnului, în care s'a instalat un cinematograf şi o scenă. Sala feeric iluminată şi frumos pictată.

Pretutindeni cea mai exemplară ordine şi curăţenie.

Prezentăm respectuoasele noastre omagii eminentului comandant şi am dori, ca autorităţile superioare militare să viziteze casarma Regmentului 10 Roşiori, pentru a se convinge de titanica muncă depusă de Colonelul Sâmboteanu şi a dispune ca exemplul dat să fie imitat unde se poate.

Poşta română

Instituţia P. T. T. oferă o imagine plastică.

De la război unica preocupare constantă a guvernanţilor a fost devierea şi a acestei instituţii de interes obştesc de la rostul ei firesc şi punerea ei în slujba politicii de partid.

A face din poşta rurală un mijloc de propagandă şi persecuţie politică;

A confisca corespondenţa şi a viola secretul corespondenţii adversarilor politici;

A intercepta convorbirile telefonice şi a tăia telefonul adversarilor politici în toiul campaniilor electorale;

A cenzura telegramele de presă străine.

Acesta a fost programul de acţiune, impus P. T. T.

Rezultatul? Câteva cifre elocvente îl vor înfăţişa.

Bugetul P. T. T. pe anul 1913 era de 9,559.441 lei aur pentru personal şi abia 266.000.000 lei hârtie pe când pe anul 1927 a fost de 1.095,000 000 lei hârtie pt personal şi abia 266,000 000 lei hârtie pentru material.

Prin urmare pe când în 1913 cheltuelile de personal şi material aproape se egalau, acum prevederile pentru material abia trec de un sfert din cele pentru personal.

P. T. T. au fost astfel lipsite după războiu de fondurile necesare pentru stricta întreţinere a instalaţiilor. Consecinţa este învederată de o singură cifră: pe anul în curs se prevede un deficit de peste 110 milioane lei numai la venitul serviciului telegrafic, ca urmare a faptului că tranzitul telegramelor străine nu se mai face prin România, deoarece străinătatea nu mai riscă întârzierile de transmitere, rezultate din lipsurile instalaţiunilor telegrafice româneşti.

Să nu se creadă că disproporţia dintre bugetul de personal şi cel de material a asigurat o stare înfloritoare funcţionarilor. *Sunt oficii poştale în care medicii au constatat până la 75% ofticoşi.*

Localurile oficiilor poştale sunt într'un hal de mizerie de nedescris. P. T. T. nu are decât 14 clădiri proprii în vechiul regat şi 42 în noile provincii.

Liniile telegrafice şi telefonice sunt în ruină.

In Ardeal au existat aşa numiţii „magistrii poştali", particulari, cari avea în concesie oficiile poştale. Pentru a face o „economie" de 300 milioane lei anual, s'au menţinut 1000 de asemenea oficii poştale concesionate, în cea mai mare parte la maghiari.

De-alungul graniţei noastre de la Apus funcţionează asemenea oficii, conduse de „magistrii poştali", maghiari, cari manipulează în voie şi telefonul şi telegraful, în interesul strict al naţiunii române.

Nici această elementară măsură de precauţie naţională n'am ştiut lua să etatizăm aceste oficii poştale de-alungul graniţei! In schimb, manipulăm cenzura telegrafică la Bucureşti, tăiem firul telefonic cu Belgradul şi avem impresia că ne-am închis ermetic!

Am redat o singură icoană a ruinii noastre naţionale.

Vânătoarea de urşi

Printr'o decizie a ministerului de agricultură şi domenii s'a reglementat vânătoarea de urşi. Ea va fi permisă numai cu autorizaţia ministerului, cu avizul consiliului permanent al vânătoarei şi cu un raport motivat al inspectorului regional sau judeţean de vânătoare.

Autorizaţia va fi personală sau pe numele unei societăţi legal constituită.

E prohibită cu desăvârşire împuşcarea ursoaicelor cu pui, a puilor de urşi până la doi ani, precum şi împuşcarea urşilor la bârlog.

Cine-au îndrăgit străinii
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Şi neamul nemernicia!

M EMINESCU.

Ofiţeri americani arestaţi la Veneţia

Un incident penibil s'a petrecut la Veneţia între ofiţeri americani şi ofiţeri italieni.

Patru ofiţeri americani, îmbrăcaţi civil, şedeau pe terasa unei cafenele, prin faţa căreia trecea un grup de soldaţi italieni cu drapel. Toţi clienţii cafenelei, afară de cei 4 americani, s'au sculat în picioare, salutând drapelul. Câţiva ofiţeri italieni, observând purtarea americanilor, s'au îndreptat spre dânşii şi i-au insultat. Americanii s'au scuzat, spunând că n'au observat drapelul. Cu toate acestea, ei au fost imediat arestaţi şi n'au fost în că liberaţi cu toată intervenţia consului american.

Admirăm gestul ofiţerilor italieni şi'l recomandăm drept exemplu demn de urmat, ofiţerilor noştri. Să nu uităm ruşinea de acum câţiva ani, când în ziua de 10 Maiu, drapelul armatei noastre a fost aruncat cu ouă clocite la Timişoara.

Convenţia şcolară româno-jugoslavă

In parlamentul din Belgrad, şeful partidului democraţilor independenţi, dl. Pribicevici, a vorbit despre convenţia şcolară româno-jugoslavă.

Dl. Pribicevici a protestat mai întâi contra faptului că guvernul sârbesc nu aduce chestia în faţa parlamentului. De altfel niciodată o Scupşcină nu va putea aproba stipulaţiile acestei convenţii.

Potrivit acestui aranjament, se va alege o comisiune şcolară care să exercite controlul asupra şcoalelor româneşti din Banatul sârbesc. Acest comitet va avea dreptul să propună iministerului sârb numirea învăţătorilor, inspectorilor, etc. Or, legile sârbe nu admit şcoli confesionale.

Prin acest aranjament se creiază o autonomie culturală românească, ceeace nu se poate admite. Vom reveni.

Consul austriac în Timişoara

Prin moartea înţăleptului şi simpaticului consul austriac, Dr. Behavetz, atât cercurile industriale locale, străine de neamul nostru, cât şi gruparea politicianului şvab Dr. Gaspar Muth, care are intime legături cu guvernul austriac, sunt în plină fierbere pentru a stoarce forurileor competente numirea omului, care are să reprezinte interesele grupului respectiv.

Cunoaştem busola vieţii a ambelor grupări. Unii cu gesheftul, alţii cu aspiraţiuni străine de interesele ţării noastre mărite.

Se mai lansează un al treilea candidat, cunoscut politicianilor noştri din cele mai grele vremuri, când din tranşee, alături de fruntaşii partidului naţional român, împroşca săgeţi venenoase vechiului regim maghiar, apărându-şi cot la cot cu ai noştri, drepturile sfinte ale limbei sale materne.

Acest fanatic şi cinstit luptător este scriitorul german *Victor Orendi-Hommenau,* cunoscut din coloanele revistelor literare şi cotidianele austriace şi germane din cele mai îndepărtate vremuri de adevărată opresiune a mişcărilor naţionaliste.

Dorim, ca acest iniţiator al luptelor pentru binele poporului german din acestea sfinte plaiuri, care nici azi nu a putut uita *lupta comună cu fruntaşii poporului român, înfundând în comun temniţele maghiare,* să fie pus la locul unde-l reclamă trecutul său plin de suferinţă, dar strălucit prin fapte pline de eroism. Dl. Victor Orendi-Hommenau merită să fie numit consul austriac la Timişoara.

D-l Ludovic Diel

este numele vestitului măcelar chirurg al „Sanatorului Bănăţean" din Timişoara, de care ne-am ocupat în mai multe rânduri. Acest nenorocit, de care se ocupă de prezent şi Parchetul Tribunalului din Timişoara, şi astăzi îşi mai continuă nefericita meserie de măcelar chirurg.

Are pe conştiinţă pe doamna Dr. B. la care a uitat un tampon de mărimea unei batiste bărbăteşti în burtă. Acest tampon a fost îndepărtat prin operaţie de dl. Prof. univ. Iacobovici din Cluj. Sărmana pacientă era cât pe aici să se prăpădească în urma prostiei strigătoare la cer a „doctorului" Diel.

Domna Sz. a fost operată de apendicită de Diel, care i-a cusut matul de peritoneu. Şi aceasta era să se prăpădească, dacă nu ar fi fugit la Budapesta spre a se supune unei noui operaţiuni. Profesorul din Budapesta, care a operat pe doamna Sz. nu l'a scos pe Diel din titlurile de: „dobitoc", „idiot", „criminal" etc.

Dr. Lichtfuss, operat de Diel a murit. Păcat, că nu i-se poate face autopsia. etc. etc.

Am aşteptat, ca asociaţia medicilor să intervină pentru desarmarea acestui zmintit, dar ne-am înşelat amar. In loc ca să-l trimită la balamuc, ei îl iau în apărare. Ce ruşine.

In schimb avem încredere în Justiţie, că nu va lăsa să se mişamalizeze acest ruşinos scandal şi va sări întru apărarea vieţii nenorocitului public ameninţat de măcelarul Diel. Onoratul Parchet să ştie, dacă se întâmplă, un accident pe stradă sau îşi pierde cineva conştienţa, „Salvarea" îl duce la „Sanatorul Bănăţean" unde vestitul măcelar Diel şi-a instalat atelierul de croitorie de dame şi domni şi... s'a gatat cu el.

Să ştii dle Procuror, dacă, Doamne fereşte, — ţi se va întâmpla cumva să leşini pe stradă, vei fi dus fără să te poţi împotrivi, la Diel şi necondiţionat te va opera de apendicită şi — s'a terminat cu d-ta. Cum de prezent, ceteşte toată lieratura medicală spre a dovedi, că şi alţii au uitat instrumente şi tampoane în burta pacienţilor, — cu siguranţă îţi va închide în burtă o întreagă bibliotecă medicală.

Nici un ac dela jidan!

Coloniştii români din D brogea ucişi de bande bulgăreşti

Din partea Societăţei de C tură Macedo-Române prim următoarele:

In ziua de 2 Noembrie, co nistul macedo-român Tăn Goţa, din comuna Cocina, D rostor. ademenit în pădure către agenţii Comitetelor te riste bulgăreşti, a fost măcelă de o bandă de comitagii c fusese ascunsă trei zile în ca le preotului bulgar din acea mună.

Prin acest act de sălbăti lasă, organizaţii criminale bulgăreşti au inaugurat lupta de ext minare împotriva elemente românesti din Dobrogea No

Zguduită de această lovitu mişelească, împotriva unor meni care nu voesc altceva cât să trăiască prin muncă c stită în ţara lor colonia maced română întrunită în zilele de şi 4 Noembrie spre a hotă măsurile de luat, protestează înfierează cu ultima energie p cedarea mişelească a vecinil dela sud.

Face atent guvernul în a căr energie şi patriotism are încr dere, asupra gravităţei excepţi nale ce se creiază prin prezen bandelor bulgăreşti în Cadril ter şi cere insistent să se ia m suri pentru grabnica lor exte minare.

Avertizează organizaţiile d ucigaşi ai oamenilor lipsiţi de părare că pionierii românismului din Dobrogea Nouă nu v fi lăsaţi să piară fără apărare că se înşeală profund în credi ţa că mansuietudinea autorităţilor şi a administraţiei române va prezerva de răzbunarea just

Acest atentat nefiind de c un început de realizare al pr gramului anunţat prin cuvintel „vom da foc Europei", colon macedo-română spre a tre conştiinţele româneşti asup primejdiei în care se găsesc vi ţile românilor din provncia s dică şi spre a lumina opinia p blică civilizată, hotărâşte a co voca o serie de meetinguri Capitală şi în Ţară prin care s se desvălue în toate amănuntel şi mijloacele acestor uciga precum şi să se preconizeze m surile care să facă imposibil în viitor repetarea unor asem nea orori.

Comitetul pentru apărare colonistilor.

INFORMAŢIUNI

In decursul săptămânei viitoare, redacţia şi administraţia gazetei noastre se mută în Cetate strada Mihai Eminescu No. 5.

Rugăm pe onoraţii abonaţi, ca să binevoiască a achita măcar o parte din preţul abonamentului, pentru a ne scăpa de grijele materiale care îngreunează apariţia.

Proces pentru o moştenire de 500 milioane lei. In anul 1915, a murit la Chişinău bogătaşul Gh. Proniu, lăsând o avere imensă, compusă dintr'o mină de aur în Urali, numeroase moşii în Ucraina şi Basarabia şi clădiri la Chişinău. In urma defunctului, n'au rămas nici soţie, nici copii. Totuşi, imediat după moartea acestuia, s'au prezentat mai mulţi moştenitori, dintre cari un tânăr Grigore Al. Proniu şi femeile Iulia Chirtopol şi Clavia Pajarcova, ambele din Rusia. Intre aceşti pretendenţi s'a iscat un proces. Ceeace dă de bănuit este că tânărul Proniu a dispărut fără urme. Alţi moştenitori prezentânduse, Curtea de casaţie a cerut redeschiderea procesului, ceeace s'a admis. Curtea de apel din Iaşi fiind însărcinată cu judecarea desbaterilor acestei afaceri, a amânat pronunţarea la 9 crt. Totalul moştenirii ar întrece suma de 500 milioane lei.

Leon Daudet a întrat în Franţa. Un ziar din Marsilia a anunţat că d. Leon Daudet şeful antisemiţilor din Franţa ar fi plecat din Belgia, unde se refugiase după evadarea din închisoare şi că va încerca să treacă în Franţa. „Action Francaise" precizează că d. Daudet a dispărut într'adevăr din locul unde-şi găsise un azil momentan, şi că izbutind să se strecoare printre detectivii puşi să-l supravegheze a întrat în Franţa.

Proces studenţesc. — La 1 Noembrie se va judeca în faţa consiliului de răsboiu din Cluj procesul studenţilor acuzaţi că au provocat scandalul şi devastările dela hotelul New-York, cu ocazia balului jidovesc din anul trecut.

Consiliul judeţan al judeţului Arad a fost dizolvat, numindu-se o comisiune interimară compusă din d-nii: dr. Aurel Demian, Romulus Verişan, dr. N. Kernner, Paul Rozvan şi Victor Nasta. Noul consiliu va fi ales în ziua de 10 Decemvrie.

Ars de viu. Gheorghe Kovac din Selacea (Sălaj) fiind plecat la postul de jandarmi, a lăsat în casă pe fiul său Ioan, în etate de 5 ani. Intorcându-se acasă, l-a găsit carbonizat în mijocul odăii. Cercetările au stabilit, că copilul s'a jucat cu chibrituri şi astfel ia-u luat foc hainele.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INFORMAȚIUNI

Pregătiri pentru o sărbătorire. In ziua de 14 Noembrie protopopul Lugojului dr. Gh. Popovici împlinind 40 de ani de păstorire în rangul de protopop al Lugojului, prietenii și admiratorii P. S. S. îl vor sărbători. In acest scop consiliul parohial gr. ort. român din localitate a însărcinat pe pictorul V. Simonescu să axecute portretul sărbătoritului — pentru eternizare în sala festivă a consiliului parohial — și totodată să decoreze artistic biserica ortodoxă.

Pedeapsa speculantului. Un frumos exemplu de pedepsire a speculei, l-a dat tribunalul din Cernăuți: Jidanul Haim Leib Siberbusch, a fost condamnat la un an închisoare și douăzeci mii lei amendă, pentru, că a vândut cu 44 lei kgr. pere. Reclamantul este d-nul locot.-colonel Turtureanu, care plătise 22 lei pentru o jum. kgr. Sentința desigur, n'a fost pe placul negustorimii; dar a făcut o bună impresie în public.

Salamon condamnat la 1½ an închisoare. Fostul șef al depozitului de sare din Timișoara, jidanul Salamon, care a defraudat suma de 3½ lei și prins asupra faptului a încercat a se sinucide, a fost judecat de Tribunalul din Timișoara la 1½ an închisoare. Jidanul nu primește sentința. Așa se vede, că și el recunoaște că pedeapsa de 1½ an închisoare e prea mică pentru furtul de 3½ milioane lei. Oare cine a fost nenorocitul care a încredința milioanele țării românești pe mâna jidanului Salamon? Și acela merită să fie pedepsit!

O fetiță turbată moare pe peronul gării de Nord. Cu trenul de Iași a sosit în gara de Nord, d-na Dobrița Dumitriu, din com. Dedulești (R.-Sărat), împreună cu copii săi Mihai de 14 ani și Ecaterina de 8 ani, cari fiind mușcați de un câine turbat erau aduși, de mama lor, în Capitală la institutul antirabic. Pe peronul țării fetița a încetat din viață. Cadavrul ei a fost dus la morgă.

Un plutonier jandarm omorât de răufăcători. La marginea orașului Oradea, s'a găsit cadavrul plutonierului de jandarmi Tamas, oribil mutilat. Se crede, că plutonierul a fost asasinat de o bandă de răufăcători, care terorizează orașul și împrejurimile, prin furturi, incendiuri, etc. și pe cari acest plutonier îi urmărea.

Grav accident în stația Orăștie. Cu prilejul manevrei trenului No. 2329 un grup de șase vagoane a lovit violent alte trei vagoane ce se aflau la descărcare. Ciocnirea a fost atât de puternică în cât un vagon a fost complect sfărâmat. Un soldat dintr'un detașament militar al reg. 92 inf. care descărca o cantitate de cartofi sosită cu acest tren pentru regiment a fost omorât pe loc.

O groaznică nenorocire. O casă în care se ține o întrunire femenistă, s'a prăbușit la Shanghai. Au fost omorâte 120 de femei, iar 170 au fost rănite. Norocul nostru, că în Parlamentul României nu avem 300 femei deputați, că de mult s'a fi prăbușit cu Metropolie cu tot. Așa se vede, că acolo unde femeile fac politică, nu rămâne piatră pe piatră.

Asasinat la circul Kludsky. In dimineața zilei de 7 Nov. s'a descoperit în circul Kludsky, care de prezent se află la Timișoara, cadavrul servitorului Urbanaky, într'un colț rezervat elefanților. Cadavrul prezintă o adâncă rană la cap și se presupune, că nenorocitul ar fi fost omorât în bătaie de prietenii săi, cu care a chefuit în seara de 6 l. c. la un birt din Cetate. Ancheta poliției a constatat, că cei 150 servitori ai circului nu au documente asupra lor și sunt adunături din toate țările lumei. Nici nu s'ar putea afla o societate mai potrivită pentru animalele sălbatiec ale circului.

Crucea Roșie. Comitetul Central al Societății Naționale de Cruce Roșie a României a hotărât, că în întreaga țară săptămâna Crucii Roșii să aibă loc dela 13—21 Noembrie a. c., iar Ministerul Sănătății și ocrotirilor Sociale a admis, ca în acest interval de timp pentru propaganda și strângerea de fonduri, să se aranjeze chete pe străzi și în localurile publice, etc. In ziua de 12 Nov. a. c., se aranjează Ceaiul Dansant al Crucii Roșii, la care publicul este invitat pe această cale de a lua parte. Prețul de intrare 40 Lei de persoană.

Dela consiliul de război din Cluj. Consiliul de război din localitate a judecat azi procesul locuitorului Ioan Gombos, din satul Hotstadt. In luna Mai, Ioan Gombos, se afla în concediu și era îmbrăcat civil dar purta o capelă militară. Un ofiter, ne care Gombos nu la salutat, l'a dat în judecată. Membrii consiliului de război au răspuns negativ la întrebarea, dacă Gombos e vinovat dar acuzatul a fost condamnat la șase luni închisoare pentru faptul că a fost obraznic în instanță și a ironizat pe judecătorii săi.

Rakowski huiduit la Moscova. Luat la goană dela Paris, felcerul Rakowski s'ar fi putut aștepta la o primire triumfală la Moscova, căci în definitiv a căzut victima excesului de bolșevism. Când colo, o telegramă direct din Moscova și reprodusă în prima pagină de unele ziare din Paris, anunță că la prima întrunire la care Rakowski a apărut și a încercat să ia cuvântul, a fost huiduit. Toate sforțările sale de a termina discursul, au fost zadarnice. După cum se vede, începutul sfârșitului acestui aventurier se manifestă viguros.

Dela C. F. R. Se zice că începând cu data de 1 Ianuarie 1928, se va reduce din nou tariful C. F. R. pentru persoane și mărfuri.

Studiu asupra monopolurilor de stat în Polonia de Prof. Ing. Mardan. A apărut de curând un studiu cu titlul de mai sus a dlui Profesor Mardan, directorul Fabricei de Tutun din Timișoara. Studiul expune cele 4 specii de monopol din Polonia: tutunul, chibriturile sarea și alcoolul.

1. Monopolul tutunului a fost introdus prin legea din 1922, statul cumpărând toate fabricele particulare. Astăzi se lucrează în 19 fabrici cu 12.000 lucrători. Vânzarea se face în 270 întreprinderi de vânzare în mare și 39.000 debite în concesiune. Tutunul se cultivă și în Polonia, dar cea mai mare parte se importează din Balcan. Se obsearvă o continuă tendință de creștere a consumației, ajungând în 1926 la 190 milioane zloți poloni. Interesant este că monopolul polonez împlinește și un rol social față de lucrători, dându-le avantagii materiale, cari la noi lipsesc.

2. Chibriturile se fabrică de către un trust sub supravegherea statului timp de 20 ani, când statul devine proprietar.

3. Sarea se extrage din cele 4 saline ale Poloniei, cu un regim riguros protecționist (se percepe taxa de 4 lei la kgr. la import) care aduce statului un venit anual de 400 milioane zloți.

4. Inainte de războiu Polonia a produs de 2½ ori mai mult alcool, decât avea nevoie. Din lipsa de debușeuri s'a redus producția. Statul acordă 1% din beneficiu pentru lupta contra alcoolului, lucru interesant și important din punct de vedere social. Prețul se fixează pe provincii, descentralizând desfacerea. Studiul interesează pe oricare cercetător al chestiunilor econmice și conține o mulțime de lucruri care nu ar strica dacă Regia Monopolurilor noastre le-ar împrumuta.

Sfințirea Bisericei ort. din Timișoara-Eilsabetin. In ziua de 6, l. c. s'a sfințit Biserica ort. rom. din Elisabetin, de episcopul Grigore al Aradului însoțit de preoții: Păcățeanu, Dr. Ciuhandu, Dr. P. Tiucra, Selegeanu, Golumba, Voniga și Brancu. Răspunsurile le-a dat corul „Doina", sub conducerea maiestrului Drăgoi. Episcopul a fost găzduit la Primarul orașului, dl Dr. Lucian Georgeviciu.

Trei jidani arestați. Guttmann Bertelan, Guttmann Ferdinand și Zeiler Arpad, trei vestiți pungași au fost surprinși în tren pe când înșelau lumea cu un joc de cărți și au fost deținuți. Aflăm că mai în toate trenurile călătoresc asemenea grupe de excroci și pungași, cari înșeală lumea cu sume considerabile și dispar apoi fără urme. Ar fi bine, ca poporul singur să deținâ pe acești excroci și să-i predea primului post de jandarmi pentru jocuri de noroc oprite.

Sokolow la Papa din Roma. Șeful organizației mondiale sioniste, rabinul Sokolow a fost primit în audiență la Papa din Roma. Audiența a durat ½ de oră. Așa se vede, că cei doi „suverani" au avut multe de discutat. Dacă papa a fost capabil să primească în Vatican pe acela, care a ridicat universitatea Satanei pe muntele unde Hristos a vărsat sudori de sânge, — atunci cu scârbă îi întoarcem spatele. Creștini, luați aminte. Hristos a scos pe farisei cu zbiciul din biserică!

Ruperea unui pod de pe Prut. Zilele trecute. s'a rupt podul de lemn de pe Prut, din dreptul satului Gotești, județul Cahul în următoarele împrejurări. Sătenii T. Savin și Gh. Cristea, ambii din Gotești, treceau căruțele pe podul de lemn din dreptul satului lor. Tocmai când căruțele erau la mijlocul podului, acesta s'a rupt în două, iar căruțele și sătenii au căzut în Prut. Caii s'au înecat, iar ambii săteni au scăpat ca prin minune.

Primăria Municipiului Timișoara

No. III. 28103/1927 Dp.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Primăria municipiului Timișoara necesită pe seama Biroului Salubrității com. Intreprinderei funebrale și Lemnăriei orașului 101.800 kgr. ovăz de I-a calitate.

Pentru cumpărarea acestuia se publică licitație pe ziua de 14 Decemvrie 1927 ora 10 a. m. în biroul licitațiunilor publice a Primăriei ușa 41 etaj I.

Amatorii vor prezenta ofertele provăzute cu mostră, închise și sigilate cu o garanție de 10% asupra costului ovăzului oferit.

Caetul de sarcini se poate vedea în biroul economatului com. ușa 41 etaj I.

Primăria municipiului Timișoara

Primăria municipiului Timișoara.

No. III. 25767/1927 Dp.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Primăria municipiului Timișoara, necesită pe seama Horticulturei comunale 8000 kgr. ovăz de I-a calitate.

Pentru cumpărarea acestuia se publică licitație pe ziua de 14 Decemvrie 1927 ora 10 a. m. în biroul licitațiunilor publice a Primăriei, ușa 41 etaj I.

Amatorii vor prezenta ofertele provăzute cu mostră, închise și sigilate cu garanție de 10% asupra costului ovăzului oferit.

Caetul de sarcini se poate vedea în biroul economatului ușa 40 etaj I.

Primăria Municipiului Timișoara.

Din viața satelor noastre

Dorind să avem știri din toate părțile rugăm pe toți Românii de bine să binevoiască a ne înștiința despre toate întâmplările, despre toate neajunsurile, necazurile, durerile și nedreptățile care le suferă precum și despre tot ce cred că ar interesa lumea mare. Rugăm însă pe acești prețioși și inimoși informatori să ne comunice acestea știri numai după ce s'au convins despre adevărul lor, ca să fie și ei și să fim și noi scutiți de neplăcerile falșificatorilor cu voie sau fără voie. Căci atât autorii cât și informatorii răspund pentru informațiunile date.

„Redacția"

Gottlob. Sătenii Ioan Malaicu și Iosif Petrică trăiesc de mult în dușmănie și se folosesc de toate ocaziunile spre a se certa. In ziua de 9 Noembrie în decursul unei certe, Malaica a scos cuțitul și a împuns pe adversar. Petrică a murit și Malaicu a fost arestat.

Hațeg. Un groaznic incediu a distrus în noaptea de Miercuri spre Joi fabrica și turnătoria de fier a societății „Titan-Calan-Nadrag". Pagubele depășesc suma de 80 mliioane lei. Focul a izbucnit pe la ora 1 noaptea, în două puncte opuse. Imediat s'a dat alarma și pompierii fabricei au depus o muncă titanică pentru localizarea incendiului care se tindea cu repeziciune cuprinzând vechile clădiri, magazinul general, depozitul modelor de turnat și edificiile din împrejurimi.

Sosind ajutoare din comunele învecinate și pompierii ceferiști din gara Simeria s'a încercat salvarea uzinei electrice și a sălii de mașini. Toate sforțările au fost zadarnice. Focul a nimicit totul și numai turnătoria a putut fi salvată în parte. Peste 1000 de muncitori au rămas fără lucru acum în pragul iernei. Din fericire locuințeel lor, care se află la o mare distanță de fabrică, au fost ferite de distrugere. Guvernul va trebui să vie în ajutorul acestor sinistrați rămași muritori de foame. Ancheta întreprinsă în grabă pare a dovedi că focul a fost pus de o mână criminală, în două puncte din cele mai periculoase. Pagubele, după cum am arătat, sunt evaluate la imensa sumă de 80 milioane lei.

Ineu (Jud. Arad). In ziua de 3 Noembrie urmând a se face viza livretelor în Ineu, cercul de recrutare a delegat cu această viză pe plutonierul Ene Radu. Numitul a fost încartiruit în hotelul ungurului Iosif Kaeyeri, hotel care era dedesubt un restaurant. La cererea plutonierului de azi se face foc în cameră, contra cost, atât patronul cât și soția sa au găsit motiv de a insulta armata română, spunându-i în gura mare, de față fiind mai mulți martori, că lui nu-i poate porunci nimeni, cu atât mai mult prin o armată care nu va mai sta mult prin aceste părți. Plutonierul tăcând o vreme, în timp ce asculta toate insultele, când a auzit însă că i se zice și „bidos olah" (valah scârbos), n'a mai putut răbda și a dat o palmă celui care-i insultase neamul. In urmă, ambii s'au dus la dl. Oană proprietarul plășii Ineu, care găsind că plutonierul nu era vinovat, a somat pe patron să satisfacă cererea plutonierului, făcându-i foc în cameră. La ora 9 seara, plutonierul voind să se urce sus la hotul, a găsit porțile închise, fapt care l'a făcut să treacă prin restaurant. Abia a trecut însă pragul ușii care da în curte, când s'a trezit cu mai multe lovituri în cap. Fiind întuneric beznă și nestiind de câți indivizi era atăcat, plutonierul a scos sabia strigând ajutor.

La strigătele plutonierului ungurul Kaeyeri, care chiar el îl atacase, ajutat de doi tovarăși, a fugit în restaurant închizând toate ușile.

Plutonierul Ene necunoscând situația locului, a bătut în ușa să i se dea drumul. După mai multe strigăte repetate, ușa a fost deschisă și din restaurant s'au repezit asupra lui peste 10 inși. Cu sabia scoasă, plutonierul a incercat să-și facă drum spre a ieși din capcană, și în această luptă a atins cu sabia pe restaurator, provocându-i o rană ușoară în pântece. După alte multe lovituri, primite de nenorocitul plutonier, abia a putut scăpa, eșind în stradă plin de sânge, unde a căzut fiind ridicat de trecători.

D. primpretor Oană care a anchetat cazul, secondat de dl. căpitan Cornel Fortunescu, a dovedit completa vinovăție a restauratorului, căruia îi s.a încheiat cuvenitele acte fiind dat în judecata consiliului de război al corp. VII armată.

Ineu (Jud. Arad). Notarul Nestor, din Ineu, a fost suspendat pentru grave incorectitudini, săvârșite atât în serviciu, cât și în afară de serviciu. — Locuitorul Sava Stoici, din localitate, a fost călcat de o căruță, proprietatea fabricei de cărămidă Polak. In stare gravă a fost internat la spital.

Moldova-veche. Fata Zorila Stoiadinovici din comuna Radimna care era venită în Moldova-Veche la rudele ei a fost asanitată în următoarele împrejurări:

Tânărul Dușan Marcovici, fiind refuzat de fată care n'a vrut să-l ia în căsătorie, s'a hotărât să o omoare. In acest scop s'a asociat cu tânărul Ghioca Sorvat și sluga din curtea fetei Ilie Velemirovici. Dușan Marcovici a trimis pe înserate la Moldova-Veche, distanță aproximativ 8 km., pe Ilie Velemirovici pentru a o chema acasă în numele mamei, mințind că a murit un membru în familia ei. Pe drum în dreptul unei păduri o aștepta Dușan Marcovici împreună cu Ghioca Horvat. De frică fata a promis tânărului Dușan Marcovici că va merge chiar în acea seară la dânsul acasă. Intrați câte-și patru în sat, fata în dreptul casei băiatului a refuzat și a încercat să fugă. Atunci cei trei băieți au pus mâna pe ea, au strâns-o de gât și au lovit-o cu un par din gard până ce i-au sdrobit complect craniul, oasele mâinilor, picioarelor și pieptul. Fata o masă informă de carne a fost luată și dusă acasă la mama ei.

Ghioca Horvat și Ilie Velemirovici au fost prinși imediat de jandarmi în sat. Dușan Marcovici a fost prins după două zile în gara Răcășdia. Câte și trei sunt arestați la postul de jandarmi din comună.

Duminică a avut loc înmormântarea tinerei fete care era de 18 ani și trecea drept cea mai bogată din sat. La înmormântare au luat parte preoții din comunele: Radimna, Moldova-Veche, Belobușea și Șușca, precum și o mare parte din populația din satele vecine. Jandarmii au adus pe cei trei criminali să fie de față la înmormântare.

Această crimă fioroasă a impresionat mult populația din clisură, fiindcă în aceste locuri nu se obișnuesc crime.

Sudriaș. Mecanicul Dacas Iosif care pe vremuri a fost în posesiunea unei frumoase averi, din cauza mizeriei în cre a ajuns și-a pus capăt vieții, tăindu-și gâtul cu briciul. Tăietura a fost așa de puternică, încât în câteva minute a murit. In ultimul timp Dacas a căzut în melancolie și se zice că nu a fost cu firea întreagă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Din viața satelor noastre

Micalaca. Zilele trecute au scăpat din circul Kludsky din Arad o hienă și doi lupi, cari au pătruns noaptea în comună, unde au sfâșiat 12 oi. Populația alarmată a luat la goană bestiile sălbatice, care au reușit să fugă în pădurea apropiată.

Ogradena-veche. Muncitorul Iacob Fulga din Ogradena-Veche în vârstă de 21 ani, lucra la exploatarea pădurilor Comunității de avere de pe valea Mala. Zilele trecute când transporta vagonete pe linia ferată îngustă de aci, în dreptul ulucului uscat pe care se alunecă la vale materialul lemnos din pachet, la lovit o tăpligă sărită afară din uluc. Cu piciorul zdrobit a fost internat în spitalul județean din Lugoj.

Rudna. Șeful de post al Jandarmeriei din Rudna a fost pedepsit cu câteva săptămâni închisoare, pentru că a bătut pe Anton Maser, șeful orchestrei germane.

Teregora. Zilele trecute a fost atăcat automobilul d-lui Novacescu, reprezentantul „Asigurării Românești", de o bandă de tâlhari pe drumul dintre Teregova și Mehadia. Șoferul a fugit în pădure. Novacescu a fost grav rănit și jefuit de suma de 4000 Lei ce o avea la sine. Banditii au dispărut în pădure.

Vulcan. Primarul com. Vulcan (Hunedoara), Alexandru Pap, n'a voit să execute ordinele, ca de ziua nașterii M. S. Regelui Mihai I și a M. S. Regina Maria să dispună arborarea drapelului național în comună. A refuzat ca în zilele arătate, de 25 și 29 Octombrie a. c. să dea comunei aspectul cuvenit cu ocazia acestor aniversări. Ceva mai mult, Alexandru Pap, n'a voit să ia parte nici la tedeumul ce s'a oficiat la biserică, deși demnitatea de primar îi incumba această obligație. A trebuit să intervină d. locot. Gr. Cartianu, comandantul garnizoanei Vulcan, cu amenințări, ca primarul să dispună arborarea tricolorului național în comună, ceeace s'a făcut cu mare întârziere, după ora 11 a. m. Gestul d-lui primar Alexandru Pap este desaprobat de întreaga populație din această regiune.

Economice

Educația agricolă

Suntem un popor harnic și avem o țară mănoasă, cu care frumos ar fi să ne mândrim — dacă nu îndrăznim să facem aceasta. Totuși, ne plângem că producția agricolă este redusă în raport cu munca și terenul cultivat, că se strică după recoltă, sau se desface cu prețuri reduse. Ne credem neputincioși în fața pagubelor pe cari dușmanii vegetali și animali le aduc lanurile noastre. Suntem săraci în țară bogată.

Și de bună seamă. Cercetând nivelul cultural-agricol al plugarului nostru, ne dăm seama, că se bazează pe tradiție. In cultivarea pământului lăsăm totul în grija Celui de Sus. Ne îndreptăm ochii către cer și zicem: „dacă va ploua, se va face ceva, dacă nu, cum o vrea Dumnezeu".

Și plugarul crede în ceeace spune. De aceea nesocotește în totul felul cum lucrează pământul, calitatea semințelor, sulfatului, timpul când trebuie să lucreze, clima, etc., etc., precum și felul cum trebuie recoltat. Nu s'a pătruns de adevărul că nu e destul să muncești, sau să ai unde munci, **ci treubie să știi și cum să muncești.** Aceasta lipsește agricultorului român.

Să se înceapă, dar, educația profesională a micului proprietar și să fie dusă la bun sfârșit ori cari ar fi obstacolele de învins. Se înțelege lupta va fi anevoiasă, întrucât avem face cu înlăturarea unei tradiții și false credințe: Va fi și mai grea, dacă nu s'ar **lăsa în seama învățătorului.**

Este știut, că învățătorul, înproprietărit ori nu, nu-și muncește cu mijloace proprii pământul ce are. Și aceasta trebue să ne bucure, fiindcă altfel și-ar lăsa misiunea pe al doilea plan. Cu excepția unora, cari totuși nu fac agricultură rațională, fiindcă nu au posibilitatea și nici cunoștințele necesare. Chiar când au cunoștințe, învățătorii nu pot veni în ajutorul micului porprietar decât cu sfatul lor. Ori prin simple îndrumări, nu se face educația agricolă. Și în deosebi începutul ei. Oricât s'ar spune: „munciți stăruitor și sistematic, adică: arați adânc, alegeți sămânța, curățiți-o, sulfatați-o, semănați cu mașina, pliviți holdele de buruieni, adunați cu îngrijire cerealele de pe lanuri, păstrați sămânța în hambare uscate și aerisite, etc., etc., nu influențează prea mult pe acei cari așteaptă înfăptuiri în locul vorbelor. Puterea exemplului îndeamnă și chiar scoate din vechile obiceiuri pe acei constrânși.

Deci: învățătorul să-și vadă de școală și să ne îndreptăm privirea către omul creației agricole — agronomul satului. Pe acesta să nu-l căutăm aiurea ori să-l așteptăm, ci să ni-l formăm.

Un fiu al satului trimis la una din școlile de agricultură ce avem — deși puține — va fi obligat, prin angajamentul părinților, să se reîntoarcă în satu de unde a plecat, pentru a face educația agricolă acelora cari l'au pus în această posibilitate.

In schimb, comuna îi va ține cheltuiala în școală. In preziua întocmirii bugetelor comunale, o caldă și duioasă rugăminte trimit dregătorilor înțelepți, de a înscrie în budgetul comunei lor — acolo unde e cu putință suma de 800—1000 lei bursă lunară.

Mai departe. Pentru ca să nu fie silit a se mulțumi cu sfaturile agricole— ce-ar fi în măsură să le dea **agronomul trebue împroprietărit. Iar comuna să aibă un lot de 5—10 ha. teren cultivabil pentru experiențe.** Venitul după acest teren va reveni agronomului, pentru a-și procura: instrumente, mașini, materiale, vite și altele, necesare agriculturii raționale.

Și dacă agronomul cu 10—15 ha. pământ (5 ale lui și restul lotul comunal de experiență) va reuși să aibă la îndemână și cât mai curând — capital și material — mijloace necesare unei agriculturi de luare aminte, va fi imitat de majoritatea sătenilor.

Iar 3—4 gospodari cinstiți, conduși de un harnic și desinteresat agronom, ușor vor înființa **cooperația agricilă a satului,** pentru a veni în ajutorul neînstăriților, cu pluguri, grape, trioare, semănători, vânturători, etc., și chiar capital.

Cu toții, apoi, vor face asigurări, expoziții agricole, vânzări în comun și o agricultură rațională și numai atunci, munca lor va fi răsplătită și traiul ușor și **viața mulțumită.**

Scriind, acestea, văd nu numai agronomul satului și realizarea planului său, dar, și înflorirea unei țări cu adevărat agricolă.

Ștefan Jercan-Galbenu
Invățător

Producția și valoarea peștelui până la 1 Octomvrie a. c.

Din situațiile sosite administrației generale a pescăriilor, rezultă, că producțiunea peștelui în cele 5 regiuni pescărești, până la 1 Octombrie a. c., s'a ridicat la 15.807.977 kgr., față de aceiaș perioadă a anului trecut, care era de 7.348.161 kgr. Valoarea producției anului în curs, până la 1 Oct., se ridică la 243.389.466 lei. Partea Statului din această sumă este de 95.777 milioane lei, iar partea pescarilor de 147.611.550 lei. Plusul de încasări al Statului se ridică, față de anul trecut, la 65.722.544 Lei.

Sămănăturile în Jud. Severin.

D-l Pavel Grecu directorul Camerei Agricole din Lugoj, reîntors dela o inspecție câmpenească, spune, că semănăturile de toamnă au întrecut așteptările tuturora. S'a sămănat foare mult grâu, timpul fiind favorabil.

Târgul de toamnă din Cluj.

Târgul de mărfuri a fost de acel mai mare târg al orașului nostru s'a închis. Niciodată însă nu a fost acest târg așa de sărac ca în anul acesta.

Oferte puține, cereri de asemenea. Din străinătate nici un cumpărător. Prețurile relativ urcate. Vacile 14—18 lei Kgr., porcii 32—36 lei kgr.,

Târgul de toamnă al Clujului, semenea foarte anemic. Mulți comercianți n'au încasat nici măcar costul deplasării la târg.

Prețul banilor:

1 Franc francez . .	Lei	6·34
1 Pengő ung. . . .	„	28·35
1 Marcă germ. aur .	„	38·70
1 Schilling austriac .	„	22·90
1 Dolar	„	161·—
1 Liră sterlină . . .	„	789·—
1 Liră italiană . . .	„	8·80
1 Cor. Cehoslovacă .	„	4.79
1 Dinar	„	2.80
1 Franc elvețian . .	„	31·35

Prețul cerealelor

Petru Barbu, Timișoara, II, str. S. Micu 3.

Grâu (100 Kgr.)	700—750	Lei
Ovăz	500—550	„
Orz	560—610	„
Porumb vech, .	600—659	„
„ nou .	500—570	„
Secară	600—620	„
Bicău pt. urlău	360—380	„
Fân	220—280	„
Fân de trifoi .	300—320	„
Paie de grâu .	80—100	„
Cartofi	300—500	„

Snopul de tulei bucata $2^1/_2$—3 Lei

. . . . . .

1 Zlot polonez . . .	„	18·—
1 Levă Bulgărească .	„	1·10
1 Liră turcească . .	„	86·—
1 Drahmă grec. . .	„	2·30
1 Franc belgian . .	„	24·80

Prefectura jud. Timiș-Torontal.

No. 27329/1927.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 28 Noemvrie 1927 ora 12 a. m. se va ține la serviciul economic al prefecturii județului Timiș-Torontal (et. I. 61) licitațiune publică cu termen scurt pentru construirea unui pod din beton pe șoseaua județeană Biled—Cărpiniș între km. 12.

Costul total al podului conform devizului este de lei 150.000 adică unasutăcincizecii mii lei.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 72—83 a legii contabilității publice și cu condițiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice.

Concurenții vor depune odată cu ofertele lor timbrate conform legii, închise și sigilate și o garanție de 6% asupra sumei oferite în numerar sau efecte

Oferte în valută forte și supraoferte nu se admit.

Devizul, caetul de sarcini planul, cum și orice alte informațiuni relative la această construire se pot obține în orele de lucru dela serviciul economic (et. I, camera 61).

Timișoara, la 9 Noemv. 1927.
Prefect: *Boleantu.*

Șeful serv.: *C. Moise.*

Mica Publicitate

Un cuvânt 2 Lei. Cu litere groase 4 Lei.

Cel mai mic anunț la Mica Publicitate costă 40 Lei.

Doamne, Domnișoare și Domni, prin rate mici a 100 Lei, oricine își poate forma la căsătorie o zestre până la 500.000 Lei în timp de 6 luni. Deasemenea bătrânii pot lăsa moștenitorilor în același condițiuni 500.000 Lei, sau supravețuind încasează personal. Cereți prospecte sau prezentați-vă personal la Banca Universală Reprezentanța Generală pentru Banat Timișoar I Str. General Dragalina No. 3 etaj I.

Meditații. Student în ultimul an al Școalei Politechnice predă lecții de limba română, franceză, engleză și Matematici în mod avantajos. A se adresa la ziar.

Căutăm Reprezentanți Regionali serioși, cât și achizitori, bine plătiți în județele, Timiș-Torontal, Caraș-Severin, Hunedoara și Arad. pentru diferite operațiuni bancare și asigurări ușoare, caz de căsătorie deces. Adresați Banca Universală Reprezentanța Generală Timișoara I Str. Gen. Dragalina No. 3 etaj I.

O moară nouă sătească, mutabilă, de vânzare. Două perechi pietrii 36 țoll, una pentru urlău și una pentru făină de grâu cu sită „Radiol", două transmisioane, un urluitor de porumb cu ciocan „Internațional Nr. 10" așezate pe postament puternic, ce se poate demonta și muta. Transmisiuni și roțile necesare. Informațiuni la Administrație.

De vânzare o garnitură de îmblătit (treerat): un motor de benzină sistem „MÁV" 25 HP puternic. O batoză „Clayton-Schuttleworth Nr. 6", un cântar decimal, curele, etc. Informațiuni la Administrație.

O casă de vânzare în Chișodanouă, strada XII Nr. 110. Casa conține o prăvălie frumoasă, o cameră și bucătărie. Reflectanții se vor adresa d-lui Petru Drăgoiu, la adresa de mai sus.

O casă de vânzare la Sângeorge plasa Gătaia. Reflectanții să binevoiască a se adresa dlui Voichiță Vasilie, proprietar din Sângeorge. Prețul 150,000 Lei.

Radio
VIN
și
BENZIN
la
GH. IOVIN!

De vrei să trăești mulți ani,
Să bei vin de Drăgășani.

DEPOZIT:
TIMIȘOARA
III, Spl. stâng al Begheiului 1

— „Eliminarea jîdanilor din domeniul culturei — e o problemă de existență pentru noi.

Elimenarea din domeniul culturei implică însă: eliminarea din domeniul economiei naționale, unde cultura își are rădăcinile ei." A. C. Cuza.

Cele mai potrivite cadouri!

Pălării, chipiuri, cămăși, gulere, manșete, ciorapi, jartiere, bretele, cravate, bastoane, etc.

IOAN BALINT
mare magazin de modă bărbătească
Timișoara
Fabric
Str. 3 August 7

TELEFON 6—80.

PREȚURI eftine și fixe!

„CARTEA ROMÂNEASCĂ"
Sucursala TIMIȘOARA

Mare asortiment de cărți literare, științifice și didactice, precum și rechizite de scris pentru birouri și — pentru școală —

Se execută ori ce fel de lucrare de arte grafice cu — prețuri reduse —

LIBRĂRIA: I, Bulevardul Regele Ferdinand 5. Telefon: 12-01.

TIPOGRAFIA: I, Piața Țepeș Vodă 2. Telefon: 12-00.

CINEMA

CETATE: 12 și 13 Nov. — APOLLO: 14 și 15 Nov.
CONCORDIA: 10 și 12 Noemvrie

Nell Gwyn
sau
Amanta Regelui

Interesantă poveste a vieții unei vânzătoare de portocale, care ajunge favorita regelui Carol II al Angliei.
In rolul principal: DOROTY GISCH.

Monopol: Fanemet, Cluj.

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMANEASCĂ" Sucursala Timișoara, Piața Țepeș Vodă 2. — Telefon: 1200.